

NAT Srbija

Nacionalno telo za akreditaciju i
proveru kvaliteta u visokom obrazovanju

Bulevar Mihajla Pupina 2
kancelarija 477, 11000 Belgrade
T: +381 11 313 09 63, E: office@nat.gov.rs
www.kapk.org

КОМИСИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ И ПРОВЕРУ КВАЛИТЕТА

ИЗВЕШТАЈ РЕЦЕНЗЕНТСКЕ КОМИСИЈЕ О АКРЕДИТАЦИЈИ И СПОЉАШЊОЈ ПРОВЕРИ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА I И II СТЕПЕНА СТУДИЈА

Назив високошколске установе:
УНИВЕРЗИТЕТ СИНГИДУНУМ – студије при универзитету
Назив програма:
ОАС – Туризам, хотелијерство и економија хране (на српском и енглеском језику)
Број захтева:
612-00-00040/2019-03

Рецензентска комисија

Р. бр.	Презиме, средње слово и име	Звање
1	Зечевић В. Бојан	наставник
2	Предраг Ж. Станчић	наставник
3	Горан К. Петковић	наставник
4	Драган М. Живковић	стручњак из праксе
5	Марија С. Арсић	студент

Координатор комисије из стручне службе НАТ-а

Тања Ристић

Језик извештаја: српски и сажетак са оценама по стандардима на енглеском.

САДРЖАЈ

I.	Увод.....	3
1.	Основне информације о процесу акредитације и провере квалитета.....	3
2.	Опште информације.....	3
3.	Основне информације/додатне информације о високошколској установи.....	4
4.	Рецензентска комисија.....	4
II.	Анализа електронског формулара и Уводне табеле.....	4
1.	Анализа електронског формулара – Студијског програма.....	4
2.	Анализа Уводне табеле.....	7
III.	Анализа стандарда за акредитацију студијских програма.....	9
1.	Структура студијског програма (Стандард 1).....	9
2.	Сврха студијског програма (Стандард 2).....	10
3.	Циљеви студијског програма (Стандард 3).....	10
4.	Компетенције дипломираних студената (Стандард 4).....	10
5.	Курикулум (Стандард 5).....	11
6.	Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма (Стандард 6).....	12
7.	Упис студената (Стандард 7).....	Greška! Obeleživač nije definisan.
8.	Оцењивање и напредовање студената (Стандард 8).....	13
9.	Наставно особље (Стандард 9).....	Greška! Obeleživač nije definisan.
10.	Организациона и материјална средства (Стандард 10).....	14
11.	Контрола квалитета (Стандард 11).....	16
12.	Студије на даљину (Стандард 12).....	17
	Додатни стандарди за студијске програме који се изводе на светском језику, за заједничке студијске програме и за ИМТ програме.....	18
13.	Студије на светском језику (Стандард 13).....	18
14.	Заједнички студијски програм (Стандард 14).....	18
15.	ИМТ (интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни) студијски програм (Стандард 15).....	18
16.	Примери изврности.....	18
IV.	Оцене појединачних стандарда.....	18
V.	Сажетак.....	19

I. Увод

1. Основне информације о процесу акредитације и провере квалитета

Акредитација и провера квалитета студијских програма I и II степена високог образовања заснива се на Правилнику о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма, који је усвојио Национални савет за високо образовање на седници 25.02.2019. (Сл. гласник РС 13/2019) и Закону о високом образовању (Сл. гласник РС 88/2017, 27/2018 - др. закон и 73/2018).

Циљ акредитације и провере квалитета студијских програма је да помогне установи у унапређењу квалитета у складу са стандардима европског простора високог образовања и да обавести јавност о квалитету студијског програма.

Процес акредитације и провере квалитета састоји се од следећих фаза: (1) самовредновање, припрема извештаја о самовредновању и свих прилога у складу са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма, (2) посета рецензентске комисије високошколској установи, (3) припрема извештаја рецензентске комисије и његово усвајање, (4) праћење активности високошколске установе у циљу унапређења квалитета студијског програма.

На основу извештаја рецензентске комисије Комисија за акредитацију и проверу квалитета одлучује да ли је студијски програм акредитован. Студијски програм није акредитован ако је нека од оцена стандарда 1, 5, 6, 9, 10 и 11 једнака пет (5). У осталим случајевима студијски програм је акредитован на седам година.

Национално акредитационо тело издаје уверење о акредитацији, односно доноси решење којим се одбија захтев за акредитацију.

2. Опште информације

Поред извештаја о самовредновању и свих прилога, у складу са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма, високошколска установа је на захтев рецензентске комисије обезбедила пре/током/после посете високошколској установи следећа документа:

Р. бр.	Назив документа
1	Копија Статута (документ је већ био у саставу документације за акредитацију)
2	Документ који потврђује да је Комисији за акредитацију и проверу квалитета достављен Извештај о самовредновању високошколске установе и Извештај о самовредновању студијског програма
3	Стратегија обезбеђења квалитета
4	Мере и субјекти обезбеђења квалитета

5	Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама
6	Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења, са предлогом мера.
7	Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца, са предлогом мера
8	Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса, са предлогом мера
9	Формулари свих анкета
10	Извештај о вредновању структуре студијског програма
11	Извештај Комисије за проверу квалитета о резултатима наставника и сарадника Сенату (члан 31 Правилника о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета)
12	Стратешке мере Сената по основу извештаја Комисије за проверу квалитета
13	План научно-истраживачког рада
14	Извештаји о научно-истраживачком раду са предлогом мера за унапређење, који Комисија за проверу квалитета доставља Сенату (члан 28 Правилника о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета)

3. Основне информације/додатне информације о високошколској установи

4. Рецензентска комисија

Комисија за акредитацију и проверу квалитета на седници одржаној дана, на основу Статута Националног акредитационог тела, чл. 19, утврдила је предлог састава рецензентске комисије, а директор Националног акредитационог тела именовано је рецензентску комисију дана

Р. бр.	Презиме, средње слово и име	Звање	Установа у којој је запослен
1	Зечевић В. Бојан	наставник	Економски факултет Београд
2	Предраг Станчић	наставник	Економски факултет Београд
3	Горан Петковић	наставник	Економски факултет Крагујевац
4	Драган Живковић	стручњак из праксе	Хотел "Мажестик" Београд
5	Марија Арсић	студент	Природно-математички факултет Београд

Рецензентска комисија је посетила установу

Координатор комисије из стручне службе НАТ-а

Презиме, средње слово и име

II. Анализа електронског формулара и Уводне табеле

1. Анализа електронског формулара – Студијског програма

Назив студијског програма	Туризам, хотелијерство и економија хране
Укупан број ЕСПБ овог програма	240
Изборност	
Фактор изборности према позицијама где студент бира предмете	20,00%
Фактор изборности према додатним (алтернативним) предметима које обезбеђује институција	40,00%
Расподела предмета по типовима	

Академско-општеобразовни	16,05%
Теоријско-методолошки	19,48%
Научно-стручни	35,24%
Стручно-апликативни	29,23%
Академско-општеобразовни	16,05%
Часови активне наставе недељно	предавања + вежбе + ДОН (+ ОСТ) = укупно
1. семестар	$12.00 + 8.00 + 0.00(+ 0.00) = 20.00, 30.00$
2. семестар	$11.00 + 9.00 + 0.00(+ 0.00) = 20.00, 30.00$
3. семестар	$10.00 + 10.00 + 0.00(+ 0.00) = 20.00, 30.00$
4. семестар	$11.00 + 9.00 + 0.00(+ 0.00) = 20.00, 30.00$
5. семестар	$10.00 + 10.00 + 0.00(+ 0.00) = 20.00, 30.00$
6. семестар	$11.00 + 9.00 + 0.00(+ 0.00) = 20.00, 30.00$
7. семестар	$10.00 + 10.00 + 0.00(+ 0.00) = 20.00, 30.00$
8. семестар	$12.00 + 8.00 + 0.00(+ 6.00) = 20.00, 30.00$
9. семестар	
10. семестар	
Просечан број часова активне наставе недељно	$10.88 + 9.13 + 0.00(+ 0.75) = 20.00, 30.00$
Оптерећење наставника	
Просечно оптерећење наставника по овом студијском програму	3.76 / 3.76
Просечно оптерећење сарадника по овом студијском програму	8.97 / 8.97
Процент часова предавања који изводе наставници са 100% радног времена	88,34
Сумарни преглед наставника и броја часова	
Постојећи број наставника запослених у установи са 100% радног времена	32,00
Постојећи број наставника запослених у установи са мање од 100% радног времена	3,00
Постојећи број наставника ангажованих по уговору	4,00
Постојећи број сарадника запослених у установи са 100% радног времена	10,00
Постојећи број сарадника запослених у установи са мање од 100% радног времена	0,00
Постојећи број сарадника ангажованих по уговору	12,00

- Савладавање студијског програма подразумева
 - 26 обавезних предмета (181 ЕСПБ) (Табела 5.1.)
 - 6 изборних од понуђених 20 (48 ЕСПБ) (Табела 5.3.),
 - стручна пракса 3 ЕСПБ
 - Завршни рад (Практична истраживања и пословне вештине) 8 ЕСПБ
што укупно даје 240 ЕСПБ (Табела 5.1.).
- Број понуђених изборних предмета је више него троструко већи у односу на број предмета који се бира. У свакој од 6 изборних корпи налази се минимум два понуђена предмета.
- Изборни предмети које студент бира доносе 20% укупног броја ЕСПБ (48/240), а фактор изборности према додатним (алтернативним) предметима које обезбеђује институција износи 40%, што се уклапа у захтеве Стандарда 5.

- У структури студијског програма заступљене су следеће групе предмета у односу на укупан број ЕСПБ бодова, и то:
 - академско-општеобразовни – 16,05%,
 - теоријско-методолошки – 19,48%,
 - научно- односно уметничко-стручни – 35,24% и
 - стручно-апликативни – 30%.

што се уз незнатно одступање уклапа у прописани однос ових група предмета (15-20-35-30%).

- Активна настава је заступљена са 600 часова годишње, или 20 часова недељно, што одговара минималном захтеву стандарда (20 часова недељно). У просеку за све четири године студија предавања износе 10,88 часова недељно (54,4%), а вежбе 9,13 часова недељно (45,6%), што одговара захтеву да 50% до 60% активне наставе чине предавања.
- Просечан број часова активне наставе од 20 часова недељно (П+В) одговара минималном захтеву стандарда.
- Наставници запослени са 100% радног времена изводе 88,34% часова предавања, што превазилази прописани минимум од 70%.
- Према презентираним електронском формулару за студијски програм, међу ангажованим наставницима по свим основама (пуно - 32, непуно - 3, допунско ангажовање – 4, односно укупно 39) нема наставника чије укупно појединачно оптерећење на свим ВШУ у Србији прелази 12 часова на недељном нивоу.
- Према презентираним електронском формулару за студијски програм, међу ангажованим асистентима и сарадницима по свим основама (укупно 22, односно 10 са пуним ангажовањем и 12 са допунским ангажовањем) нема сарадника чије укупно појединачно оптерећење на свим ВШУ у Србији прелази 16 часова на недељном нивоу.
- Колоне од Е до Ј у електронском формулару за студијски програм су правилно попуњене.
- Колоне за величину групе за П, В и ДОН у листу (*sheet-y*) “Структура студијског програма” у електронском формулару за студијски програм су правилно попуњене.
- Студијским програмом предвиђен је Завршни рад, кроз предмет Практична истраживања и пословне вештине, који обухвата пријаву и одбрану завршног-дипломског рада и вреди 8 ЕСПБ.
- Завршни рад обједињује стечена академска знања и пословне вештине у пракси на решавању проблема из привреде, а састоји се од две позиције:
 - Истраживања садржана у завршном раду (активна настава – 3 часа недељно), чиме се задовољава захтев стандарда 5 и
 - Израда и одбрана завршног рада (остали часови).
- Истраживања садржана у завршном раду (активна настава – 3 часа недељно) на ОАС представљају истраживачки рад (ИР), чиме се задовољава захтев Стандарда 5 (тачка 5.18).
- Завршни рад је резултат ИР и приказан је као обавезни заједнички предмет на студијском програму и вреди 8 ЕСПБ.

Примедбе:

Без примедби.

Закључак:

Анализа електронског формулара – студијског програма Туризам, хотелијерство и економија хране је недвосмислено потврдила да су кључни елементи програма, као што су

- Изборност,
- Расподела предмета по типовима,
- Заступљеност прописаних група предмета у односу на укупан број ЕСПБ бодова,
- Просечан број часова активне наставе недељно,
- Оптерећење наставника и
- Сумарни преглед броја наставника и сарадника и броја часова

у потпуности усаглашени са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.

2. Анализа Уводне табеле

Назив студијског програма	ТУРИЗАМ, ХОТЕЛИЈЕРСТВО И ЕКОНОМИЈА ХРАНЕ
Назив установе са којом се организује заједнички студијски програм (ако у реализацији учествује више установа)	УНИВЕРЗИТЕТ СИНГИДУМУМ – Факултет за туристички и хотелијерски менаџмент
Високошколска установа у којој се изводи студијски програм	Друштвено-хуманистичко
Образовно-научно/образовно-уметничко поље	Економске науке
Научна или уметничка област	Основне академске студије
Обим студија изражен ЕСПБ бодовима	240 ЕСПБ
Назив дипломе	Дипломирани економиста
Дужина студија	4 године
Година у којој је започела реализација студијског програма	2008. године
Година када ће започети реализација студијског програма (ако је програм нов)	/
Акредитован број на овом студијском програму	997
Планирани број студената који ће се уписати на прву годину студија овог студијског програма (укупан број = прва x трајање програма)	4*300=1.200
Датум када је програм прихваћен од стране одговарајућег тела (навести ког)	28.11.2007. Сенат Универзитета; 24.10.2011. Светска туристичка организација (међународна акредитација – TEDQUAL) 14.03.2013. и реакредитација 15.01.2019; Сенат Универзитета; 08.03.2019. Сенат Универзитета;
Језик на коме се изводи студијски програм	Српски језик; Енглески језик
Година када је програм акредитован	2008. године (затим 2013. године)
Web адреса на којој се налазе подаци о студијском програму	https://singidunum.ac.rs/ http://fthm.singidunum.ac.rs/

Коментари и примедбе:

Високошколска установа је кроз уводну табелу презентирала основне тражене податке о оснивању и податке који се односе на обухват акредитације, као што су:

1. податке о високошколској установи у којој се изводи студијски програм (УНИВЕРЗИТЕТ СИНГИДУМУМ – Факултет за туристички и хотелијерски менаџмент). Релевантни

- подаци о ВУ су презентирани на Интернет презентацији Факултета за туристички и хотелијерски менаџмент <http://fthm.singidunum.ac.rs/>
2. називе свих студијских програма са временом трајања:
 - А. који су акредитовани у претходном периоду са датумом акредитације за које се не тражи акредитација (укинати студијски програми), као што су:
 - **Инжењерски менаџмент** акредитован 05.07.2013. године
 - **Електротехника и рачунарство** акредитован 25.10.2013 године
 - **Електротехника и рачунарство ВШЈ Ниш** акредитован 30.10.2014. године
 - В. који су акредитовани у претходном периоду за које се тражи акредитација (уколико је промењен назив студијског програма ставити напомену),
 - **Туризам, хотелијерство и економија хране** на српском и енглеском језику, акредитован први пут 2008. године
 - Трајање: 4 године (8 семестра),
 - Број студената: 300,
 - Број бодова: 240 ЕСПБ,
 - Образовно научно поље: Друштвено хуманистичко поље и
 - Образовно научна област: Економске науке.
 3. Студијски програм није организован као ИМТ студије,
 4. Планирани укупан број акредитованих студената овог студијског програма (укупан број = прва x трајање програма) $1.200 = 300 * 4$
 5. Образовно-научно поље **Економске науке** наведено је у складу са Законом
 6. Научна област **Основне академске студије** наведена је у складу са листом области коју утврђује Национални савет
 7. Назив дипломе **Дипломирани економиста** наведен је у складу са листом звања коју утврђује Национални савет
 8. Обим, врста и дужина студија од **240 ЕСПБ** у складу је са Законом.

Комисија је утврдила да је студијски програм **Туризам, хотелијерство и економија хране** прихваћен од стране одговарајућих тела високошколске установе и самосталне високошколске установе у чијем је саставу, и то:

- 28.11.2007. Сенат Универзитета;
- 24.10.2011. Светска туристичка организација (међународна акредитација – TEDQUAL), 14.03.2013. и реакредитација 15.01.2019;
- 08.03.2019. Сенат Универзитета.

Рецензентска комисија је утврдила да се подаци дати у Захтеву поклапају са документацијом коју је поднела установа.

Примедбе:

Без примедби.

Закључак:

Анализа Уводне табеле Студијског програма Туризам, хотелијерство и економија хране је потврдила да су у њу укључени сви захтевани елементи, који су у потпуности усаглашени са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.

III. Анализа стандарда за акредитацију студијских програма

1. Структура студијског програма (Стандард 1)

Коментари и примедбе:

- Студијски програм садржи следеће елементе:
 - назив: Туризам, хотелијерство и економија хране
 - циљеве студијског програма: у апликацији стоји: стицање знања, способности и вештина које су потребне у планирању, организовању и вођењу пословних активности у туристичким агенцијама и организаторима путовања, хотелима и ресторанима. Циљеви нису наведени на сајту департмана односно програма. У додатку дипломе нису прецизно наведени циљеви (оно што стоји не представља циљеве).
 - врста студија: основне академске
 - исходи процеса учења: „стицање критичког разумевања и примене наученог у одабраној области, као и стицање вештина успешне комуникације у пружању услуга из области туризма и угоститељства“ (исходи програма су шутири, потребно проширити). Исходи програма нису наведени на интернет страници.
 - академски назив: дипломирани економиста
 - услови за упис на студијски програм: дефинисани Законом о високом образовању и члановима 64 – 66 Статута Универзитета, као и Правилником о условима и потупку уписа студената на студијске програме Универзитета Сингидунум у Београду
 - Студент може изабрати одређени предмет са другог студијског програма истог нивоа студија, али као додатни предмет.
 - Постоји могућност преласка са једног на други студијски програм коришћењем система преноса бодова за предмете истих или сродних области студија.
 - листа обавезних и изборних предмета са оквирним садржајем наведена је у Књизи предмета, (постоји некакав оквирни садржај на интернет страници);
 - начин извођења студија и потребно време за извођење појединих врста студија;
 - бодовна вредност сваког предмета исказана у складу са европским системом преноса бодова (али није приказана на интернет страници);
 - бодовна вредност завршног рада (представљеног као предмет Практична истраживања и пословне вештине), исказана у ЕСПБ бодовима,
 - предуслови за упис појединих предмета (упис другог страног језика, као изборног предмета, условљен је преетходно одабраним другим страним језиком; нема предуслова за друге предмете).
 - Програм предвиђа 240 ЕСПБ бодова.
- Студенти могу да се кроз изборне предмете одреде за једну од три изборне опције: туризам, хотелијерство и економија хране. Додуше, то не гарантује обликовање академског профила према овим опцијама, с обзиром да не постоје предуслови за избор опција, те студент може бирати предмете различитих опција у различитим изборним корзетама.

Препоруке комисије:

- У додатку дипломи прецизирати циљеве програма
- Проширити и прецизније одредити исходе програма

2. Сврха студијског програма (Стандард 2)

Коментари и примедбе:

- Наведене су вештине које студијски програм обезбеђује студентима.
- Сврха студијског програма је наведена, али је неопходно да се преформулише, јер програм студија не може да „допринесе стварању међународно конкурентне туристичке и хотелијерске привреде“ неке земље и њеном дугорочном развоју, како је наведено.
- На основу овако дефинисане сврхе, није могуће оценити ни какве су могућности стицања компетенција наведених у стандарду 4.
- У додатку дипломи су наведене професије и занимања за које се врши образовање студената

Предлог комисије је:

- да се редефинише/преформулише сврха студијског програма.
- да се сврха и компетенције јасно доведу у везу.

3. Циљеви студијског програма (Стандард 3)

Коментари и примедбе:

- Циљ студијског програма је доста широко постављен („да студенти стекну неопходна знања о савременим пословним концепцијама, као што су менаџмент, пословно комуницирање, маркетинг и друге“), и не упућује на компетенције студената нити на специфично подручје студија, мада је у објашњењу дато нешто прецизнија листа циљева релевантних за области изучавања програма студија.
- Иако су тако формулисани, не може се одредити да ли су у складу са задацима Универзитета Сингидунум јер осим Статута није достављен неки други стратешки документ, а Статут дефинише само циљ у чл. 1.

Предлог комисије:

- Да се циљеви програма још мало прецизирају и јаче доведу у везу са компетенцијама студената.
- Установа треба да донесе нови или редефинише неки постојећи стратешки документ у коме ће јасније одредити мисију, циљ(еве) и задатке установе.

4. Компетенције дипломираних студената (Стандард 4)

Коментари и примедбе:

- Опште и предметно специфичне способности које студенти стичу савладавањем студијског програма су наведене.
- Опште и предметно-специфичне компетенције су наведене.

- Поједине наведене опште способности су декларативне („успостављање и реализација сарадње са међународним окружењем“ и „примена знања у туристичкој, хотелијерској и угоститељској пракси“) и тиме сувишне.
- Исходи су наведени и у принципу одговарају дескрипторима исхода учења НОКС.
- Услови и поступци неопходни за завршавање студија и добијање дипломе су дефинисани и усклађени су са садржајем и обимом студијских програма.
- Постоји додаток дипломи који садржи све релевантне елементе.

Предлог комисије је да се „прочисте“ опште способности.

5. Курикулум (Стандард 5)

Коментари и примедбе:

Анализа курикулума студијског програма открива следеће чињенице:

- Активна настава (предавања, вежбе и други облици) је заступљена са 600 часова годишње, или 20 часова недељно, што одговара минималном захтеву стандарда.
- У просеку за све четири године студија предавања износе 10,88 часова недељно (54,4%), а вежбе и остали облици наставе 9,13 часова недељно (45,6%), што одговара захтеву да 50% до 60% активне наставе чине предавања.
- Предмети су груписани у 8 семестара, односно 4 академске године (Табела 5.1.). Прве две године студија имају по 8 предмета, трећа година 9, а последња година 8 предмета.
- У III години студија (VI семестар) је предвиђена стручна пракса (SPTH 23 – Стручна пракса за област туризма, хотелијерства и ресторатерства), као обавезан елемент, а која доноси 3 ЕСПБ, што је усклађено са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.
- У IV години је предвиђен предмет Практична истраживања и пословне вештине, који у себи обједињује ИР и завршни рад, који доноси 8 ЕСПБ. ИР је у директној вези са реализацијом завршног рада и исказује се као активна настава (3), а Завршни рад – израда и одбрана се исказује као остали часови.
- Број ЕСПБ који носе поједини предмети није јединствено постављен:
 - ✓ 22 предмета су вреднована са по 8 ЕСПБ ($22 \cdot 8 = 176$ ЕСПБ),
 - ✓ 9 са по 6 ЕСПБ ($9 \cdot 6 = 54$ ЕСПБ),
 - ✓ 1 са 7 ЕСПБ ($1 \cdot 7 = 7$ ЕСПБ) и
 - ✓ стручна пракса 3 ЕСПБ

што укупно даје 240 ЕСПБ.

- Структуру студијског програма чине:
 - 25 обавезних предмета (181 ЕСПБ) (Табела 5.1.) и
 - 6 изборних од понуђених 20 (48 ЕСПБ) (Табела 5.3.). Број понуђених изборних предмета је више него троструко већи у односу на број предмета који се бира. У свакој од 6 изборних корпи налази се минимум од два понуђена предмета.
- Изборни предмети које студент бира доносе 20% укупног броја ЕСПБ (48/240), а фактор изборности према додатним (алтернативним) предметима које обезбеђује институција износи 40%. То се уклапа у захтеве Стандарда 5.
- Спецификација појединачних предмета из курикулума овог студијског програма дата је у Књизи предмета за овај студијски програм (Туризам, хотелијерство и економија хране) у Табели 5.2. Сваки појединачни предмет из Књиге предмета је јасно структуриран у погледу циља предмета, исхода, садржаја, литературе, броја часова

активне наставе, метода извођења наставе и начина провере и оцене знања. У том смислу појединачни премети из Књиге предмета садрже све потребне елементе према захтеву стандарда.

- Недостатак представља чињеница да систем постављања броја ЕСПБ по предметима није конзистентно изведен до краја према оптерећењу студента. Тако су са 8 ЕСПБ вредновани предмети са фондом 3+3, 3+1, 2+3, 4+2, 2+2 часова (П+В), а истовремено са 6 ЕСПБ предмети са фондом 3+1, 2+1, 4+2, 2+2, 3+3 часова (П+В).
- У структури студијског програма заступљене су следеће групе предмета у односу на укупан број ЕСПБ бодова, и то:
 - академско-општеобразовни – 16,05%,
 - теоријско-методолошки – 19,48%,
 - научно- односно уметничко-стручни – 35,24% и
 - стручно-апликативни – 30%.

што се уз незнатно одступање уклапа у прописани однос ових група предмета (15-20-35-30%).

- Студијски програм није организован као ИМТ студијски програм.

Примедбе:

Неусаглашеност система ЕСПБ (броја ЕСПБ по предметима) и оптерећења студената.

Закључак:

Анализа Курикулума студијског програма Туризам, хотелијерство и економија хране је потврдила да он одговара захтевима стандарда 5 у погледу распореда предмета по семестрима, фонду часова и броју ЕСПБ. Различите групе предмета су у студијском програму заступљене према препорученим процентима. Описи појединих предмета из Табеле 5.2. садрже све елементе прописане стандардом 5.

Предлог комисије је да се систем ЕСПБ усагласи.

6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма (Стандард 6)

Коментари и примедбе:

- Програм је целовит и обухватан. Обавезни предмети покривају садржаје који се односе на економију, туризам и туристичке атракције, менаџмент и маркетинг. Присутан је и велики број изборних предмета (бира се 6 од понуђених 20, односно 20% укупног броја ЕСПБ), који покривају део назива програма који се односи на економију хране.
- Високошколска установа се бави образовањем у области пословне економије са којом је туристички бизнис сасвим компатибилан.
- Програм је усклађен са већим бројем наведених еминентних високошколских установа. Посебно треба издвојити три шпанске установе (*Universitat de Barcelona, Universitat de Les Illes Balears, Universidad Carlos III de Madrid*) због тога што је реч о угледним институцијама које раде у привредном окружењу где је туризам изузетно развијен а истовремено постоји традиција универзитетског образовања. Студијски програм установе је усаглашен са курикулумима ових наведених институција. Додатно, курикулум је упоредив и са водећим образовним институцијама у овој области у региону (Факултет за менаџмент у туризму и угоститељству у Опатији Универзитета у Риједи).

7. Упис студената (Стандард 7)

Коментари и примедбе:

С обзиром на то да високошколска установа располаже са 20 000 м² и око 6000 постојећих студената испуњава услове који се односе на просторне капацитете, а број студената који се уписује у прву годину овог студијског програма је 300, не представљају значајно повећање оптерећења просторних капацитета.

Према броју уписаних на прву годину студија високошколска установа испуњава услове у вези са бројем ангажованих чланова наставног особља потребних за реализацију овог студијског програма.

Према конкурс јасно је дефинисано да право да конкуришу имају кандидати са завршеним четворогодишњим средњошколским образовањем положеним матурским испитом, а право уписа имају кандидати са положеним пријемним испитом. Пријемни испит за упис кандидата обавља се од стране професора у форми интервјуа на српском и енглеском језику на теме које се односе на овај студијски програм.

8. Оцењивање и напредовање студената (Стандард 8)

Коментари и примедбе:

Успешност студената на предметима се изражава у поенима од 0 до 100, као и пратећим оценама од 5 до 10. За прелазну оцену 6 потребно је остварити најмање 51 поен, а на сваких 10 поена повећава се и оцена за један до оцене 10. Сви предмети су тако струкуирани да се активностима на настави може остварити максималних 10 поена, а остале предиспитне обавезе, које се односе на колоквијуме, семинарске радове, вежбе, тестове итд, износе максималних 60 поена. Оваква структура је у оквиру законских норми, јер предиспитне обавезе износе максималних 70 поена предвиђених Законом.

Прегледом у предметне листове и документацију није било могуће јасно закључити колико се континуирано прати знање студената и на који начин су струкуиране предиспитне обавезе. У 60 од 65 предметних листова наведено је да колоквијуми носе 60 поена, док није наведен број колоквијума који ће студенти током семестра полагати. Било је потребно проверити о ком броју колоквијума је реч, јер велику разлику чини да ли се ради о једном колоквијуму који носи 60 поена или више колоквијума који носе одређен број поена у зависности од броја колоквијума.

Увидом у спецификацију предмета, примећено је да се спомињу многе предиспитне обавезе, као што су семинарски радови, вежбе, тестови, али није дефинисан начин на који се они вреднују или да ли се вреднују уопште.

Након посете рецензентске комисије, током разговора са студентима отклоњене су нејасноће, те је објашњено да сви предмети имају 2 колоквијума и да поменуте предиспитне обавезе улазе у 60 поена „резервисаних“ за колоквијуме у виду одбране семинарског рада или неког другог метода. Иако смо током разговора са студентима били уверени да на првом предавању сваког предмета професори објасне обавезе студената током семестра, препорука је да се јасније прикажу предиспитне обавезе у предметним листовима.

У осталих 5 предметних листова је јасно дефинисано да се на предиспитним обавезама у виду активности на настави може постићи максималних 10 поена, постоје 2 колоквијума током семестра која носе по 30 поена и завршни испит.

Што се тиче вредности предмета, односно броја ЕСПБ бодова, сви предмети носе 6 или 8 ЕСПБ бодова, осим два која носе 3 и 7. Током посете утврђено је да се пратило оптерећење студената, утрошено време на наставу као и на припремање за провере знања, па су на основу такве провере одредили предметима одређен број ЕСПБ бодова.

Што се тиче вредности предмета, односно броја ЕСПБ бодова, сви предмети носе 6 или 8 ЕСПБ бодова, осим два која носе 3 и 7.

9. Наставно особље (Стандард 9)

Коментари и примедбе:

- Генерално, број наставника и сарадника је довољан, о чему сведочи просечно оптерећење наставника од 7,15 и сарадника од 9,79 часова недељно, али уз неколико напомена:
- У извођењу наставе на студијском програму Туризам, хотелијерство и економија хране, ангажовано је укупно 39 наставника од којих 25 (69,44%) са докторатом. . Ипак, постоји потреба да се усагласе подаци из електронског формулара према којем је ангажовано 39 наставника (ексел) и табеле 9.1.а према којој је ангажовано 36 наставника на студијском програму.
- Наставници углавном имају референце из области коју предају. У једном случају постоји упозорење евентуалне несагласности предмета и наставника: Гордана Дражић, редовни професор – предаје Одрживи туризам, али нема објављених радова који се баве туризмом а сва научна звања је стекла из уже научне области „Биологија“. Препорука установи је да обезбеди да се наставник у наредном периоду ангажује на објављивању неких научних и/или стручних радова из области туризма;
- У апликационом формулару под стандардом 9, наведена је тврдња да је величина групе за предавања 300, односно 200 студената а да је величина групе за вежбе 50, односно 30 студената. На овај програм се уписује максимално 300 студената. Делимично се на адреси <http://fthm.singidunum.ac.rs/page/fthm-raspored-predavanja> може видети да постоје у распореду наставе групе за вежбе за неке предмете, али тај увид није могуће у потпуности остварити. Према ономе што је приказано постоје две групе за вежбе, што указује да су групе за вежбе веће од онога што је стандардом дозвољено. Ипак, имајући у виду да је на страници доступан само делимични распоред часова, коначни став није могуће заузети. Препорука установи је да на веб страници објави детаљан распоред наставе за читаву школску годину.
- Из извештаја о самовредновању, Стандард 7, садржи уравнотежен став о квалитету наставника и сарадника који наглашава: јавност избора наставника и сарадника, усаглашеност критеријума избора са законом (али и са добром праксом), подршка одржавању научних скупова, укључивање великог броја младих у процесе наставе и истраживања.

10. Организациона и материјална средства (Стандард 10)

Коментари и примедбе:

- Увидом у прилоге и табеле стандарда 10 као и у табелу *Увод - Установа*, а имајући у виду укупан простор (укупна квадратура - 25.277), као и однос укупне квадратуре и укупног броја студената (12,83) закључујем да установа располаже са одговарајућим простором који је предвиђен за извођење наставе.
- Увидом у књигу основних средстава (прилог 10.2 за основне студије) увиђа се да за реализацију наставе на докторским студијама на располагању се налазе амфитеатри (13), слушаонице, учионице (18), сале (10), рачунарске лабораторије (6), вежбаонице (1), библиотека (1), читаоница (1), рачунарски центар (2) (према Табели 10.2. - Простор за извођење наставе на докторским, студијама и одговарајући лабораторијски простор неопходан за експериментални рад). Наведене просторије превиђене за извођење наставе, квадратуре 5.459, налазе се у власништву Универзитета (доказ – Прилог 10.1. Документација за основне студије + Табела 10.1 и 10.2. Документација за докторске студије). Такође, прегледом документације установљено је да сви ангажовани наставници и сарадници имају адекватан радни простор који је предвиђен за обављање њихових пословних активности.
- Када је у питању техничка опрема за извођење наставе, утврђено је да установа поседује оно што је потребно (сервери, рачунари, лаптопови, софтвери) како би се настава на докторским студијама реализовала, а посебно када је у питању подршка научно-истраживачком раду. Томе сведочи приложена документација, тачније прилог и табела 10.2. Укупан број рачунара у рачунарским учионицама је 570 (Изјава о поседовању опреме, прилог 10). Опрема се у овом контексту односи на савремене информационе технологије, посебно софтвере које омогућавају похађање наставе, научни рад како наставника, тако и студената. Посебно бих истакао значај приступа бази података као што је КОБИС и академској мрежи АМРЕС, чиме се потврђује да студенти имају неопходну подршку у научноистраживачком процесу (Прилог 10.3.).
- Анализом библиотечких ресурса утврђено је да установа располаже са знатним бројем истих (према табели 10.3. - 1097) који су неопходни за извођење студијског програма докторских студија. Велику предност представља чињеница да се у оквиру Универзитета налази и референтна библиотека Светске туристичке организације, што самим тим значи да се свим заинтересованим странама на располагању налази најсавременија и најновија статистичка литература. Такође, у библиотеци се на располагању налазе и бројни уџбеници, књиге и друга издања на различитим светским језицима (табела 10.3. - 1097), што омогућава покривеност предмета неопходном савременом и адекватном литературом.
- Установа такође има и ненаставну подршку која се између осталог огледа у сервисима унутар Универзитета (студентске службе, студентски сервис, рачунарски центар), што олакшава подршку и логистику у наставном процесу.
- Такође, Универзитет има потписане споразуме и остварену сарадњу са бројним предузећима из различитих области и делатности, а посебно у области туризма и хотелијерства, као и угоститељства укупно. Анализом документације такође се увиђа и постојање сарадње Универзитета са другим високошколским установама, што пружа додатне могућности унапређења наставних и ненаставних процеса у оквиру студијског програма докторских студија (Прилог 10.2.)
- На основу анализе документације предвиђених стандарда, документа који се односи на Самовредновање установе, али и анализом остале документације, прилога и табела, Универзитет Сингидунум адекватно управља квалитетом простора и опреме,

библиотечким ресурсима и свим осталим елементима од којих зависи реализација наставе и студијских програма, а из чега закључујем да студијски програм испуњава неопходне услове по питању стандарда 10, а који се односе на Организациона и материјална средства.

11. Контрола квалитета (Стандард 11)

Коментари и примедбе:

- Члан 45 Статута, предвиђа да Сенат образује Комисију за праћење, обезбеђивање, унапређивање и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада. Чланом 46 дефинисане су надлежности Комисије. Чланом 47 утврђено је да су у саставу Комисије представници факултета и департмана, генерални секретар Универзитета, представници наставника, представници асистената и представници студената. Увидом у Табелу 11-2. је констатовано да ова Комисија броји 17 чланова, од којих представници студената чине 5 чланова или 29,4%). Комисија најмање једном годишње извештава Савет и Сенат о активностима које су предузете ради праћења, контроле, побољшања, унапређења и развоја квалитета Универзитета (члан 48). Такође, предвиђена је Комисија за квалитет на нивоу факултета, која броји 5 чланова, од којих је један представник студената.
- У Извештају о самовредновању и оцени квалитета наведена су одређена документа која су усвојена од стране Универзитета Сингидунум. као што су:
 - Стратегија обезбеђења квалитета
 - Мере и субјекти обезбеђења квалитета
 - Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама
 - Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера
 - Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.
 - Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.
 - Анкете студената о квалитету наставног процеса
- Ова документа није могуће лоцирати на интернет презентацији установе. Установа их је накнадно доставила комисији за рецензију.
- Правилник о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Универзитету Сингидунум и на факултетима у његовом саставу у чл. 5 предвиђа доношење глобалне стратегије обезбеђивања квалитета од стране Сената Универзитета. Ова стратегија није доступна на интернет страници установе, односно није директно доступна увиду јавности.
- Чланом 8 наведеног правилника наводи се да Комисија за обезбеђење квалитета у свом саставу има представнике факултета и департмана, секретара универзитета, представника наставника, представника асистената и представника студената, што одговара члану 47 Статута.
- Правилником о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета су дефинисани стандарди и поступци за обезбеђење квалитета наставног процеса, оцењивања студената, учбеника итд.

- У апликацији се наводи да се редовно и систематично врши провера квалитета курикулума, наставног процеса и наставника, У том смислу, постоји Правилник о условима и поступку за избор наставника и сарадника. Правилник о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Универзитету Сингидунум и на факултетима у његовом саставу детаљније регулише праћење рада наставника и сарадника чланом 31. Ту се наводи да и за ово Комисија за обезбеђење квалитета једном у три године подноси извештај Сенату, који на основу тога доноси предлог стратешких мера за унапређење квалитета у овом домену. Комисији за рецензију су накнадно достављени ови документи чиме је потврђено да се провера квалитета курикулума, наставног процеса и наставника редовно врши.
- У пријави је наведено да се научно-истраживачки рад наставника и сарадника прати сваке године и да постоји план научно-истраживачког рада, што стоји и у члану 26 Правилника о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета, План и резултати праћења су достављени комисији за рецензију током посете Установи. Чланом 28 Правилника предвиђено је да универзитетска комисија за квалитет једном у три године подноси Сенату извештај о резултатима научно-истраживачког рада са предлогом мера за унапређење. Тај извештај је током посете Установи достављен комисији за рецензију.
- Као проблем остају недовољан број наставника и сарадника укључених у научноистраживачке пројекте и недовољна цитираност наставника и сарадника, што је установа коректно и навела. Постоје предлози мера да се тај проблем превазиђе, али су штуро описане, па је потребно да се детаљније разраде.
- Констатовано је недовољно разумевање запослених о значају контроле квалитета, али комисији за рецензију и даље нису познате мере које се предузимају у циљу решења овог проблема.
- Студенти имају свог представника (1 студент) у раду Савета Универзитета (члан 28 Статута), кога бира студентски парламент. Активно учешће студената у самовредновању и провери квалитета обезбеђено је и кроз годишње студентске анкете, али и кроз фокус групе организоване од стране самих студената на сваке две године.
- Студенти према Статуту (члан 42) немају представника у Сенату. У Извештају о самовредновању је у оквиру стандарда 11 наведено да учествују у раду овог тела, што су потврдили и разговори у Установи.
- Такође, у оквиру Извешаја о самовредновању наведено је да студенти учествују преко својих представника у раду Наставно-научног већа, што је потврђено од стране студената током посете Установи. Статутом није предвиђено да студенти буду чланови Већа.

Предлог комисије:

- Дорадити / прецизније разрадити мере за превазилажење проблема недовољне цитираности наставника и сарадника, као и њихове укључености у научно-истраживачке пројекте.
- Да се на неки начин формализује решавање проблема недовољног разумевања значаја контроле квалитета од стране запослених.

12. Студије на даљину (Стандард 12)

Коментари и примедбе:

- Студијски програм на даљину није пријављен.

Додатни стандарди за студијске програме који се изводе на светском језику, за заједничке студијске програме и за ИМТ програме

13. Студије на светском језику (Стандард 13)

Коментари и примедбе:

Студијски програм Основних академских студија Туризам, хотелијерство и економија хране се организује на српском језику. Приложена документација на енглеском језику по свему личи на приложену документацију на српском језику, али за истоврсност појединачних елемената ове пријаве рецензентска комисија не може да гарантује. Неки коментари ове пријаве су:

- Приложени су докази о оспособљености 36 наставника, ангажованих на овом програму, за држање наставе на страном језику (потврде о предавању или излагању по позиву и/или потврде о нивоу знања језика);
- Нису пријављени асистенти и сарадници за држање наставе на страном језику; будући да је приликом посете наведено да се одвија паралелна настава на српском и енглеском језику, остаје нејасно како и ко држи вежбе;
- Приложен је правилник о упису страних држављана. На самом разговору приликом посете, наведено је да се и домаћи држављани могу пријавити за студије на страном језику, али није прецизирано у ком тренутку и по којој процедури се пријављују за наставу на енглеском језику;
- У акредитационој пријави је наведено је да постоји 100 библиотечких јединица на енглеском језику али је приказана само збирна листа литературе на различитим језицима, укључујући и довољан број јединица на енглеском језику.

14. Заједнички студијски програм (Стандард 14)

Коментари и примедбе:

- Заједнички студијски програм није пријављен.

15. ИМТ (интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни) студијски програм (Стандард 15)

Коментари и примедбе:

Студијски програм Основних академских студија Туризам, хотелијерство и економија хране се не организује као ИМТ (интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни) студијски програм.

16. Примери изврности

Ако постоје, треба да буду пример добре праксе.

Дефиниција: Изврност значи да су изложене карактеристике веома добре али имплицитно нису достижне свима.

IV. Оцене појединачних стандарда

Квалитет студијског програма исказује се бројчаним оценама по стандардима:

Ред. бр.	Стандарди	Бројчана оцена стандарда*
1	Структура студијског програма (Стандард 1)	8 (осам)
2	Сврха студијског програма (Стандард 2)	8 (осам)
3	Циљеви студијског програма (Стандард 3)	8 (осам)
4	Компетенције дипломираних студената (Стандард 4)	9 (девет)
5	Курикулум (Стандард 5)	9 (девет)
6	Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма (Стандард 6)	10 (десет)
7	Упис студената (Стандард 7)	9 (девет)
8	Оцењивање и напредовање студената (Стандард 8)	8 (осам)
9	Наставно особље (Стандард 9)	6 (шест)
10	Организациона и материјална средства (Стандард 10)	9 (девет)
11	Контрола квалитета (Стандард 11)	9 (девет)
12	Студије на даљину (Стандард 12)	-
13	Студије на светском језику (Стандард 13)	7 (седам)
14	Заједнички студијски програм (Стандард 14)	-
15	ИМТ (интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни) студијски програм (Стандард 15)	-

*Оцене: слабо (5), добро (6-7), врло добро (8-9), одлично (10)

Установа се не може акредитовати уколико добије оцену слабо (5) за било који од стандарда 1, 5, 6, 9, 10 и 11.

Нетачни подаци и/или неисправни електронски формулари у приложеној документацији аутоматски повлаче одбијање акредитације.

V. Сажетак

Анализа електронског формулара – студијског програма Туризам, хотелијерство и економија хране је недвосмислено потврдила да су кључни елементи програма у потпуности усаглашени са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.

Анализа Уводне табеле Студијског програма Туризам, хотелијерство и економија хране је потврдила да су у њу укључени сви захтевани елементи, који су у потпуности усаглашени са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.

Студијски програм садржи све законом прдвиђене елементе, уз примедбу да у додатку дипломе нису прецизно наведени циљеви (оно што стоји не представља циљеве), као и уско дефинисаних исхода програма. Такође, сврха студијског програма није добро дефинисана.

Циљеви програма не упућују јасно на компетенције студената, док је немогуће утврдити њихову усклађеност са задацима установе, јер нема стратешког документа установе у којем су они јасно наведени.

Наведене су опште и предметно специфичне способности, али је опште потребно „пречистити“, односно ослободити се декларативних.

Анализа Курикулума студијског програма Туризам, хотелијерство и економија хране је потврдила да он одговара захтевима стандарда 5 у погледу распореда предмета по семестрима, фонду часова и броју ЕСПБ. Различите групе предмета су у студијском програму заступљене према препорученим процентима. Описи појединих предмета из Табеле 5.2. садрже све елементе прописане стандардом 5. Постоји неусаглашеност система ЕСПБ (броја ЕСПБ по предметима) и оптерећења студената.

Програм је целовит и обухватан, усклађен са већим бројем високошколских установа у иностранству.

Установа испуњава прописе везано за капацитете и њихово оптерећење бројем студената. Јасно су дефинисани услови уписа и начин спровођења пријемног испита. Иако професори на првом предавању сваког предмета објасне обавезе студената током семестра, ове у предметним листовима нису јасно приказане.

Број наставника и сарадника је довољан, али један наставник на предмету Одрживи развој, нема објављених радова из области туризма. Није могуће у потпуности стећи увид у групе за вежбе за све предмете. Према ономе што је приказано постоје две групе за вежбе, што указује да су групе за вежбе веће од онога што је стандардом дозвољено. Ипак, имајући у виду да је на страници доступан само делимични распоред часова, коначни став није могуће заузети.

Установа у потпуности задовољава стандард 10, односно располаже потребним организационим и материјалним средствима за обављање наставе.

Установа има развијен систем праћења квалитета, који покрива сва подручја праћења. Учени су одређени недостаци, а тичу се чињенице да стратегија обезбеђења квалитета није јавно доступна, затим нејасних мера за превазилажење проблема недовољне цитираности наставника и сарадника, као и њихове укључености у научно-истраживачке пројекте, као и проблема недовољног разумевања значаја контроле квалитета од стране запослених.

Постоји и студијски програм на енглеском језику. Програм личи на онај који се изводи на српском језику, уз ограду да комисија нема мандат да утврђује поклапање/истоврстност појединих елемената пријаве, те исту не може да гарантује. Остаје нејасно како и ко држи вежбе. Такође, и домаћи држављани се могу пријавити на студије на страном језику, али није јасно када и по којој процедури.

Summary

An analysis of the electronic form of the Tourism, Hospitality and Food Economics study program has unambiguously confirmed that the key elements of the program are fully compliant with the requirements of the Rules on Standards and the Procedure for Accreditation of Study Programs.

The analysis of the introductory table of the study program Tourism, Hospitality and Food Economics confirmed that all required elements were included in it, which is fully compliant with the Rules of Standards and the Procedure for Accreditation of Study Programs.

The study program contains all elements required by the Law, with the notion that the diploma supplement does not specify the precise goals (what has been written can not be characterised as objectives), as well as that outcomes of the program has been narrowly defined. Also, the purpose of the study program is not well defined.

The objectives of the program do not clearly indicate the competencies of students, while it is impossible to determine their compliance with the tasks of the institution because there is no strategic document of the institution in which they are clearly stated.

General and subject-specific abilities are listed, but it is necessary to "purify" general ones, and to drop the declarative ones.

The analysis of the curriculum of the study program Tourism, Hospitality and Food Economics has confirmed that it complies with the requirements of Standard 5 regarding course scheduling by semesters, number of classes and ESPB. Different groups of subjects are represented in the study program according to the recommended percentages. Descriptions of individual subjects/courses in Table 5.2. contain all the elements prescribed by standard 5. There is a discrepancy between the ESPB system (number of ESPB per subject) and students' workload.

The program is comprehensive, in line with a larger number of higher education institutions abroad.

The institution meets the regulations related to the capacities and the number of students using them.

The terms of enrolment and the manner of conducting the entrance examination are clearly defined. Although the professors explain the obligations of students during the semester on the first lecture of each course, these are not clearly presented in the subject sheets.

The number of professors and teaching assistants/associates is sufficient; however, one of the professors engaged on the Sustainable Development course has no published papers in the field of tourism.

It is not possible to fully gain insight into the size of the seminar groups for all subjects. According to what is shown, there are two groups for seminars, which indicates that size of groups are larger than what is permitted by the standards. However, given that only a partial course schedule is available on the internet page, the final position cannot be taken.

The institution fully meets the standard 10, i.e. it has the necessary organisational and material resources for conducting classes.

The institution has a developed quality monitoring system covering all areas of monitoring. There are some disadvantages identified, such as the fact that the quality assurance strategy is not publicly available, unclear measures to overcome the problem of insufficient citation of professors and teaching assistants/associates, and their involvement in scientific-research projects, as well as the problem of insufficient understanding of the importance of the quality control by employees.

There is also a study program in English. The program resembles the one in the Serbian language, however this Commission has no mandate to determine if elements of the accreditation application and other documentation in both languages are matching, and therefore cannot guarantee that programs are identical. It remains unclear how and when seminar classes are performed. Also, domestic citizens can apply for studies in a foreign language, but it is not clear when and in which procedure.

VI. Препоруке

У наредном периоду, до наредне редовне спољашње провере квалитета, потребно је да установа предузме низ активности:

- У додатку дипломи прецизирати циљеве програма
- Проширити и прецизније одредити исходе програма
- Редифинисати/преформулисати сврху студијског програма.
- Довести у јасну везу сврху и компетенције.
- Потребно је да се циљеви програма још мало прецизирају и јаче доведу у везу са компетенцијама студената.
- Установа треба да донесе нови или редифинише неки постојећи стратешки документ у коме ће јасније одредити мисију, циљ(еве) и задатке установе.
- Усагласити систем ЕСПБ (броја ЕСПБ по предметима) и оптерећење студената.
- Јасније приказати предиспитне обавезе у предметним листовима.
- Дорадити/прецизније разрадити мере за превазилажење проблема недовољне цитираности наставника и сарадника.
- Потребно је да се на неки начин формализује решавање проблема недовољног разумевања значаја контроле квалитета од стране запослених.
- Стратегију обезбеђења квалитета учинити доступном на интернет страници.
- Јасно одредити који асистенти и сарадници држе наставу на енглеском језику.
- Јасно дефинисати услове и процедуре уписа наших држављана на студијски програм на страном језику.

Такође, до наредне редовне спољашње провере квалитета, установа се обавезује:

- да обезбеди услове у којима ће наставник објавити рад(ове) који ће га као јединог наставника квалификовати за држање наставе на предмету Одрживи туризам који је означен као стручно-апликативни предмет и који би требало да студента оснажи управо у струци за коју се школује;
- да обезбеди распоред часова јавно тако да се недвосмислено може утврдити да група за предавања не прелази 300 а група за вежбе 50 студената у групи.

Напомене:

Ако је предлог рецензентске комисије да се Студијски програм не акредитује ПРЕПОРУКЕ треба да дају **главне аргументе за негативну оцену** (неакредитацију) заједно са листом **обавезних активности** које обезбеђују студентима, већ уписаним на неки од студијских програма, стицање знања и вештина на задовољавајућем нивоу.

Ако је предлог рецензентске комисије да се Студијски програм акредитује ПРЕПОРУКЕ садрже листу активности које Установа треба да спроведе до наредне редовне спољашње провере квалитета, а у циљу побољшања квалитета рада високошколске установе.

Уколико је неки стандард оцењен са 5 или 6 у ПРЕПОРУКАМА се Установа обавезује да унапреди свој квалитет у вези са тим стандардом до наредне редовне спољашње провере квалитета.

Рецензентска комисија	Презиме, средње слово и име	Потпис
Председник	Зечевић В. Бојан	
Члан	Предраг ■ Станчић	

Члан	Горан ■ Петковић	
Члан	Драган ■ Живковић	
Члан	Марија ■ Арсић	

Датум и место